

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
 ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
 ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Διεύθυνση : Σταδίου 29, 105 59, Αθήνα
Πληροφορίες : Β. Μαμμωνά-Ε. Ντινόπαπα
Τηλέφωνο : 2131516029 - 2131516024
Ηλ. Ταχ. : intepagasf@ypakp.gr

Αθήνα, 05/05/2026

Αριθ. Πρωτ.: 12767

ΠΡΟΣ: Εθνικό Τυπογραφείο
(για δημοσίευση)
 Καποδιστρίου 34
 104 32, Αθήνα

ΘΕΜΑ: «Καθορισμός λεπτομερειών για τη διαχείριση κινδύνων από τα Ταμεία υποχρεωτικής επαγγελματικής ασφάλισης»

ΑΠΟΦΑΣΗ

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις διατάξεις:

- 1) Της παρ. 4 του άρθρου 102, της παρ. 1 του άρθρου 95, των άρθρων 32, 38 και 41, καθώς και της παρ. 1 του άρθρου 101 του ν. 5078/2023 «Αναμόρφωση επαγγελματικής ασφάλισης, εξορθολογισμός ασφαλιστικής νομοθεσίας, συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, σύστημα διορισμού και προσλήψεων των εκπαιδευτικών της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και λοιπές διατάξεις» (Α' 211),
- 2) της παρ. 4 του άρθρου 13 και της παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133),
- 3) του άρθρου 90 του Κώδικα της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133),
- 4) του π.δ. 134/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης» (Α' 168),
- 5) του π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130),

6) του π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - σύσταση και Μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού – Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α΄ 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α΄ 139),

7) του π.δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού, Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης» (Α΄ 44).

Β. Την υπό στοιχεία ΑΠ 7262/19.03.2025 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Άννα Ευθυμίου» (Β΄ 1351).

Γ. Τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, όπως διατυπώθηκε με την υπ΄ αρ. 5/1080/11.02.2026 απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Δ. Τη σύμφωνη γνώμη της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, όπως διατυπώθηκε με το υπ΄ αρ. 118/13.02.2026 έγγραφό της.

Ε. Την υπ΄ αρ. 4678/17.02.2026 εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, βάσει της περ. ε΄ της παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 4484/2017 (Α΄ 110), από την οποία προκύπτει ότι με την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

ΣΤ. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ- ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας είναι ο καθορισμός των λεπτομερειών σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων, ιδίως αυτούς που αφορούν τον συγχρονισμό περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και το περιεχόμενο της αντίστοιχης έκθεσης, το ελάχιστο περιεχόμενο των σχεδίων ρευστότητας, καθώς και κάθε άλλου σχετικού τεχνικού ή λεπτομερειακού ζητήματος για την εκτέλεση της παρ. 4 του άρθρου 102 του ν. 5078/2023 (Α΄ 211) από τα Ταμεία υποχρεωτικής επαγγελματικής ασφάλισης που έχουν ιδρυθεί και υπαχθεί στις διατάξεις περί επαγγελματικής ασφάλισης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 36 του ν. 4052/2012 (Α΄ 41) και διέπονται από τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ του Μέρους Β΄ του ν. 5078/2023 (Α΄ 211), και ειδικότερα από τα άρθρα 94 έως 97 αυτού.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «Ταμεία υποχρεωτικής επαγγελματικής ασφάλισης» (εφεξής: Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης ή ταμείο): τα ταμεία που έχουν ιδρυθεί και υπαχθεί στις διατάξεις περί επαγγελματικής ασφάλισης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 36 του ν. 4052/2012 (Α΄ 41).

2.«Αρμόδια Αρχή»: το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, η Εθνική Αναλογιστική Αρχή και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τα εποπτικά καθήκοντα των οποίων προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

3. «Κίνδυνος» (risk): η πιθανότητα ή απειλή να επέλθει ζημία, απώλεια ή, γενικά, κάποια αρνητική συνέπεια για τους στόχους του Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης, η οποία μπορεί να οφείλεται τόσο σε ενδογενείς όσο και σε εξωγενείς παράγοντες και δύναται να μετριαστεί μέσω προληπτικών δράσεων και δικλίδων ελέγχου.

4. «Διαχείριση κινδύνων»: η διαδικασία αναγνώρισης, αξιολόγησης και ελέγχου ενδεχόμενων δυσμενών ή ευνοϊκών γεγονότων ή καταστάσεων, μέσω της οποίας το Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης προσεγγίζει μεθοδικά τους κινδύνους που συνδέονται με τις δραστηριότητές του και παρέχει εύλογη διαβεβαίωση για την επίτευξη των αντικειμενικών του στόχων.

5. «Διάθεση ανάληψης κινδύνου (risk appetite)»: Το επίπεδο κινδύνου που είναι διατεθειμένο να αναλάβει το Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης για έναν συγκεκριμένο κίνδυνο, λαμβάνοντας υπόψη τη διάρθρωση των μελών και το μέγεθος του ταμείου.

6. «Όρια ανοχής κινδύνου» (risk tolerance): Το μέγιστο αποδεκτό επίπεδο κινδύνου που μπορεί να αναλάβει ένα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης για έναν συγκεκριμένο κίνδυνο, λαμβάνοντας υπόψη τη διάρθρωση των μελών, το μέγεθος του ταμείου, την οικονομική κατάσταση του ταμείου και τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς του.

7. «Πίνακας αξιολόγησης κινδύνων (risk matrix)»: Διαγραμματική απεικόνιση των κινδύνων στην οποία αποτυπώνεται με διαβάθμιση το επίπεδο κάθε κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα έλευσής του και τον αντίκτυπό του στο Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης.

Άρθρο 3

Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων

1. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης διαθέτουν Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων, προσαρμοσμένο στη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων τους, αποτελεσματικό και κατάλληλα ενταγμένο στην οργανωτική δομή τους και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων, η οποία διατυπώνεται στην Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων του άρθρου 4,

β) την ενσωμάτωση του συστήματος διαχείρισης κινδύνων στην οργανωτική δομή και σε όλες τις δραστηριότητες και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης,

γ) τις διαδικασίες και μεθόδους για τον εντοπισμό, τη μέτρηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση των κινδύνων στους οποίους είναι ή θα μπορούσε να είναι εκτεθειμένο το Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης,

δ) τις διαδικασίες υποβολής αναφορών που διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τους σημαντικούς κινδύνους στους οποίους εκτίθεται το Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης και η αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης κινδύνων παρακολουθούνται ενεργά, αναλύονται και λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

2. Το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων διαρθρώνεται, κατά τρόπο ανάλογο, προς το μέγεθος και την εσωτερική οργάνωση του Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης, καθώς και προς το μέγεθος, τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του.

Βασικά στοιχεία της οργανωτικής δομής του αποτελούν:

α) ο Διαχειριστής Κινδύνων, ο οποίος μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οργανωτική μονάδα και ορίζεται ως υπεύθυνος για την άσκηση της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνων στο ταμείο και συμβάλλει στην αποτελεσματική λειτουργία του Συστήματος Διαχείρισης Κινδύνων.

Ειδικότερα ο Διαχειριστής Κινδύνων:

(αα) Εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο την Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων και αξιολογεί την επάρκειά της, σε τακτική βάση και σε κάθε περίπτωση, όποτε κριθεί αναγκαίο, σε σχέση με το σύστημα διαχείρισης κινδύνων,

(αβ) παρακολουθεί και αξιολογεί ως προς την εφαρμογή της, την Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων και εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο την επικαιροποίησή της,

(αγ) ενημερώνει, παρέχει κατευθύνσεις και ασκεί συντονιστικό ρόλο συνεργαζόμενος με κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή μονάδα που εμπλέκεται στο σύστημα διαχείρισης κινδύνων, όπως με τα πρόσωπα που ασκούν βασικές λειτουργίες στο ταμείο, τα πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί εξωτερικά μια λειτουργία ή δραστηριότητα του ταμείου, τα μέλη διοίκησης του ταμείου, τους αρμόδιους υπαλλήλους, την Επενδυτική Επιτροπή, και λαμβάνει με προκαθορισμένες μεθόδους κάθε αναγκαία πληροφορία με σκοπό την εφαρμογή διαδικασιών εντοπισμού, παρακολούθησης και αναφορών,

(αδ) φέρει την ευθύνη για την τήρηση και την επικαιροποίηση του Μητρώου Κινδύνων του άρθρου 16,

(αε) υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο, τουλάχιστον ανά εξάμηνο, και εκτάκτως όποτε κριθεί ως αναγκαίο, την Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων του άρθρου 16,

(αστ) καταρτίζει και υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο προς έγκριση την Έκθεση της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων του άρθρου 17,

(αζ) διαθέτει πλήρη και απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα φυσικά στοιχεία και αρχεία του ταμείου, που είναι αναγκαία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του στο μέτρο που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του έργου του,

β) το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο διασφαλίζει ότι το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων είναι αποτελεσματικό και κατάλληλα ενταγμένο στην οργανωτική δομή και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του ταμείου. Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο:

βα) ορίζει τον Διαχειριστή Κινδύνων,

ββ) εγκρίνει την Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων, στην οποία περιλαμβάνεται η Δήλωση Ανοχής Κινδύνου, και την επανεξετάζει, τουλάχιστον κάθε τρία (3) έτη και την προσαρμόζει, λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή. Στην περίπτωση που το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίσει διαφορετικά από την εισήγηση του Διαχειριστή Κινδύνων, οφείλει να αιτιολογήσει την απόφασή του, εξηγώντας τους λόγους, για τους οποίους δεν ακολούθησε την εισήγηση,

βγ) εγκρίνει, τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18 της παρούσας στοιχεία, τα οποία υποβάλλονται στην Αρμόδια Αρχή (Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων, Έκθεση συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού, Έκθεση Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων),

βδ) διασφαλίζει την εφαρμογή διαδικασιών ελέγχου και αναφοράς, έτσι ώστε οι κίνδυνοι να εντοπίζονται, να μετρούνται, να παρακολουθούνται ανά πάσα στιγμή και να αποτελούν αντικείμενο άμεσης διαχείρισης,

- βε) αξιολογεί το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων σε συνεχή βάση,
 βστ) παρακολουθεί την εξέλιξη των χαρακτηριστικών κινδύνου του ταμείου και την αναθεώρηση, εφόσον απαιτείται, της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνων, όταν επέλθει σημαντική αλλαγή στους κινδύνους, στους οποίους είναι εκτεθειμένο, στα χαρακτηριστικά κινδύνου ή στο Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνου,
 βζ) επιμελείται της διενέργειας της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων (Own Risk Assessment- ORA), τουλάχιστον κάθε τρία χρόνια και την οποία εγκρίνει κατόπιν εισηγήσεως του Διαχειριστή Κινδύνων,
 βη) ορίζει την ομάδα εργασίας, η οποία είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης της διαδικασίας συγχρονισμού ενεργητικού παθητικού και εγκρίνει τα αποτελέσματα της αξιολόγησής της.

Άρθρο 4

Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων- Δήλωση Ανοχής Κινδύνου

1. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης καταρτίζουν και εφαρμόζουν γραπτώς τεκμηριωμένη Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων, στην οποία περιγράφονται οι στόχοι και οι αρχές διαχείρισης ανά κίνδυνο, η διάθεση ανάληψης και τα όρια ανοχής κινδύνου, καθώς και οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των οργανωτικών μονάδων αναφορικά με τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την εφαρμογή αυτής.
2. Η Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και επανεξετάζεται, τουλάχιστον κάθε τρία (3) έτη ή νωρίτερα, εφόσον έχουν επέλθει σημαντικές μεταβολές στην υφιστάμενη οργάνωση, στις δραστηριότητες ή στα χαρακτηριστικά των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένα τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης, και ιδίως:
 - α) Μεταβολή των ορίων ανοχής κινδύνου και της διάθεσης ανάληψης κινδύνων,
 - β) σημαντικές εσωτερικές αλλαγές που επηρεάζουν τη λειτουργία του ταμείου, όπως οργανωτικές αλλαγές, νέα στρατηγική, νέες διαδικασίες εκτέλεσης ή διαχείρισης των εργασιών του ταμείου, τροποποίηση ή κατάργηση υφιστάμενων διαδικασιών,
 - γ) μεταβολές στη χρηματοδότηση,
 - δ) αλλαγές στην εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων, όπως νέα εξωτερική ανάθεση ή αλλαγή παρόχου υπηρεσιών,
 - ε) σημαντικές εξωτερικές εξελίξεις που ενδέχεται να επηρεάσουν το ταμείο, όπως οικονομικές, πολιτικές ή κοινωνικές αλλαγές ή μεταβολή του υφιστάμενου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου,
 - στ) αναθεώρηση της Δήλωσης Αρχών Επενδυτικής Πολιτικής, λόγω σημαντικής αλλαγής της επενδυτικής πολιτικής.
3. Η Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστο, τα ακόλουθα:
 - α) Τη δομή διακυβέρνησης των κινδύνων του ταμείου, στην οποία περιλαμβάνονται πρόσωπα, οργανικές μονάδες ή λειτουργίες που εμπλέκονται στη διαχείριση κινδύνων και οι αρμοδιότητές τους, με σαφή κατανομή και κατάλληλο και διαφανή διαχωρισμό καθηκόντων, ως προς τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την εφαρμογή του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων.

- β) την κατηγοριοποίηση και περιγραφή των κινδύνων κατά τρόπο αντίστοιχο με την καταγραφή στο Μητρώο Κινδύνων του άρθρου 16, με διάκριση περαιτέρω σε υποκατηγορίες, όπου απαιτείται,
- γ) τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και τα όρια ανοχής κίνδυνου ανά κατηγορία κινδύνου,
- δ) τη μεθοδολογία και τις διαδικασίες διαχείρισης ανά κίνδυνο για τις οποίες ακολουθούνται τουλάχιστον τα ακόλουθα στάδια: εντοπισμός, μέτρηση (με ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους), αντιμετώπιση, αναφορά και παρακολούθηση των κινδύνων,
- ε) τη διαδικασία και την περιοδικότητα υποβολής αναφορών και εκθέσεων διαχείρισης κινδύνων,
- στ) τον τρόπο και τη συχνότητα αξιολόγησης του συστήματος διαχείρισης κινδύνων.

4. Στην Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων προσαρτώνται, ως Παραρτήματα, η πολιτική συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού (Asset Liability Management - ALM) του άρθρου 12, η πολιτική διαχείρισης κινδύνου ρευστότητας του άρθρου 14, η πολιτική ίδιας αξιολόγησης κινδύνων του άρθρου 17 και η Δήλωση Ανοχής Κινδύνου. Σε περίπτωση αναθεώρησης ενός ή περισσότερων παραρτημάτων της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνων, αυτά υποβάλλονται προς έγκριση αυτοτελώς στο Διοικητικό Συμβούλιο και εν συνεχεία αποστέλλονται ηλεκτρονικά στην Αρμόδια Αρχή σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία.

5. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης καταρτίζουν και τηρούν Δήλωση Ανοχής Κινδύνου, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνων. Στη Δήλωση Ανοχής Κινδύνου καθορίζονται τα συνολικά επίπεδα διάθεσης ανοχής στον κίνδυνο, καθώς και τα όρια αυτής της ανοχής για κάθε κατηγορία κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη και τις σχέσεις μεταξύ αυτών των κατηγοριών κινδύνου.

Άρθρο 5

Κατηγορίες Κινδύνων

1. Οι γενικές κατηγορίες κινδύνων, ανάλογα με τις δραστηριότητες του ταμείου, είναι ενδεικτικά οι ακόλουθες:

- α) Λειτουργικός Κίνδυνος
- β) Κίνδυνος συμμόρφωσης
- γ) Κίνδυνοι συναφείς με τον λειτουργικό κίνδυνο: Κίνδυνος φήμης, Στρατηγικός κίνδυνος, Κανονιστικός/πολιτικός κίνδυνος
- δ) Επενδυτικός Κίνδυνος
- ε) Αναλογιστικός Κίνδυνος

2. Πέραν των ανωτέρω κατηγοριών κινδύνων, ο κίνδυνος συγχρονισμού ενεργητικού παθητικού και ο κίνδυνος ρευστότητας για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του ταμείου, υπόκεινται σε μέτρηση, έλεγχο, διαχείριση και αναφορά σε τακτική βάση και εκτάκτως, όποτε κρίνεται αναγκαίο, εξετάζοντας συνδυαστικά τους κινδύνους της παρ. 1 και ιδίως τον αναλογιστικό και τον επενδυτικό κίνδυνο.

Σε κάθε περίπτωση τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης, ανάλογα με τη φύση των κινδύνων που εξετάζουν, ελέγχουν τη συγκέντρωση κινδύνων, η οποία μπορεί να προκαλέσει ζημίες αρκετά μεγάλες ώστε να απειλήσει την ευρωστία ή τη συνέχεια και την κανονικότητα της άσκησης των

δραστηριοτήτων ή/και τη βιωσιμότητα του ταμείου, εξαιτίας της έκθεσής του σε συνδυασμό κινδύνων ή/και αλληλεπίδρασης των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένο.

3. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης αποτυπώνουν και καταγράφουν τους κινδύνους που εντοπίζουν σε Μητρώο Κινδύνων, το οποίο τηρείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 16.

Άρθρο 6 **Αξιολόγηση και μέτρηση κινδύνων**

1. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης θεσπίζουν και τηρούν κατάλληλες και αποτελεσματικές ρυθμίσεις, διαδικασίες και τεχνικές ανάλογες με τη φύση, την έκταση και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων τους, αναφορικά με:

- α) Την αξιολόγηση και μέτρηση κάθε κινδύνου με ποσοτικές ή ποιοτικές μεθόδους,
- β) τη διασφάλιση της τήρησης της δήλωσης ανοχής κινδύνου, λαμβανομένης υπόψη της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο.

2. Για την εφαρμογή των ανωτέρω, τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης λαμβάνουν, τουλάχιστον, τα ακόλουθα μέτρα:

- α) Εφαρμόζουν ρυθμίσεις, διαδικασίες και τεχνικές μέτρησης κινδύνου που διασφαλίζουν ότι οι κίνδυνοι αξιολογούνται κατάλληλα, βάσει ορθών και αξιόπιστων δεδομένων και ότι οι ρυθμίσεις, διαδικασίες και τεχνικές μέτρησης κινδύνου τεκμηριώνονται επαρκώς,
- β) αναπτύσσουν κατάλληλα μοντέλα για την αξιόπιστη μέτρηση και αξιολόγηση των κινδύνων, με τα οποία απαιτείται να εξετάζονται:
 - i) μεμονωμένα κάθε κίνδυνος,
 - ii) οι κίνδυνοι σε συνολικό επίπεδο,
 - iii) η ικανότητα του ταμείου να αντιμετωπίζει δυσμενείς και αιφνίδιες εξελίξεις,
 - iv) εξελίξεις που αναμένονται μακροπρόθεσμα.
- γ) πραγματοποιούν, όπου είναι απαραίτητο, τακτικούς αναδρομικούς ελέγχους (back tests) για προγνώσεις με βάση ιστορικά δεδομένα, ώστε να επαναξιολογήσουν την καταλληλότητα των ρυθμίσεων μέτρησης κινδύνων, στις οποίες περιλαμβάνονται προβλέψεις και εκτιμήσεις που βασίζονται σε μοντέλα,
- δ) πραγματοποιούν, όπου είναι απαραίτητο, τακτικούς ελέγχους με προσομοίωση ακραίων καταστάσεων (stress tests) και ανάλυση σεναρίων για την αντιμετώπιση του επενδυτικού, αναλογιστικού και λειτουργικού κινδύνου από πιθανές δυσμενείς μεταβολές, οι οποίες ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στη βιωσιμότητά τους. Κατά τη διενέργεια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη η καθαρή επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις, δηλαδή ο αντίκτυπος τόσο στα περιουσιακά στοιχεία όσο και στις υποχρεώσεις,
- ε) εφαρμόζουν μηχανισμούς μετριασμού του κινδύνου και κάθε άλλο μέτρο αντιμετώπισής του, ώστε να αποφεύγονται δυσμενείς εξελίξεις με επιπτώσεις στη βιωσιμότητά τους.

3. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης παρέχουν στην Αρμόδια Αρχή όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και στοιχεία του άρθρου 18, με τα οποία τεκμηριώνεται η επάρκεια των εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν για τη μέτρηση και αξιολόγηση των κινδύνων, στους οποίους είναι εκτεθειμένα ή ενδέχεται να εκτεθούν.

Άρθρο 7 Λειτουργικός Κίνδυνος

1. Ως λειτουργικός κίνδυνος ορίζεται ο κίνδυνος απώλειας λόγω ανεπάρκειας ή αστοχίας των εσωτερικών διαδικασιών, ή των συστημάτων του ταμείου ή του προσωπικού, στο οποίο περιλαμβάνονται οι υπάλληλοι, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα μέλη Διοίκησης και τα πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί εξωτερικά μια δραστηριότητα ή λειτουργία του ταμείου, ή λόγω εξωτερικών γεγονότων. Ο λειτουργικός κίνδυνος σχετίζεται κυρίως με την καθημερινή διαχείριση του ταμείου και την ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων με όλους τους σχετικά ενδιαφερόμενους.

2. Στον λειτουργικό κίνδυνο και ανάλογα με τις δραστηριότητες του ταμείου κατατάσσονται οι εξής επιμέρους ενδεικτικοί κίνδυνοι:

α) Κίνδυνος απάτης: Ο κίνδυνος εμφάνισης ζημιών λόγω πράξεων που αποσκοπούν στην υπεξαίρεση, κατάχρηση περιουσίας του ταμείου, παράκαμψη ή καταστρατήγηση κανονισμών, νόμων ή πολιτικών του, είτε προέρχονται εκ μέρους του ίδιου του ταμείου (εσωτερική απάτη) είτε προέρχονται από τρίτο μέρος (εξωτερική απάτη).

β) Κίνδυνος ανθρώπινου λάθους: Ο κίνδυνος εμφάνισης ζημιών προερχόμενων από ανθρώπινους παράγοντες.

γ) Κίνδυνος επιχειρησιακής συνέχειας: Ο κίνδυνος ζημιών που ενδέχεται να προκύψουν από τη διακοπή της συνεχούς ομαλής λειτουργίας του ταμείου.

δ) Κίνδυνος εξωτερικών αναθέσεων: Ο κίνδυνος που μπορεί να επέλθει στο ταμείο και σχετίζεται με ένα τρίτο πάροχο υπηρεσιών προς αυτό.

ε) Κίνδυνος από πρακτικές απασχόλησης προσωπικού, υγείας και ασφάλειας στον εργασιακό χώρο: Ο κίνδυνος εμφάνισης ζημιών που σχετίζεται με δραστηριότητες του ταμείου, η εκτέλεση των οποίων δεν συνάδει με το εργατικό δίκαιο και το δίκαιο υγείας και ασφάλειας στην εργασία.

στ) Κίνδυνος από μηχανογραφικά συστήματα/συστήματα επικοινωνιών - κίνδυνος στον κυβερνοχώρο: Ο κίνδυνος εμφάνισης ζημιών για το ταμείο που σχετίζονται με τις τεχνολογικές υποδομές και τη χρήση της τεχνολογίας.

ζ) Κίνδυνος από καταστροφές σε περιουσιακά στοιχεία του ταμείου λόγω φυσικών ή άλλων καταστροφών: Ο κίνδυνος εμφάνισης ζημιών εξαιτίας φυσικών ή άλλων καταστροφών.

η) Κίνδυνος από ανεπαρκείς ή/ και μη ορθώς εφαρμοζόμενες διεργασίες και διαδικασίες: Ο κίνδυνος εμφάνισης ζημιών προερχομένων από ανεπαρκείς ή αποτυχημένες εσωτερικές διαδικασίες ή συστήματα του ταμείου.

θ) Κίνδυνος ακεραιότητας και διαφθοράς: Ο κίνδυνος όπου το Διοικητικό Συμβούλιο του ταμείου, τα μέλη διοίκησης, τα πρόσωπα που στελεχώνουν τα όργανά του ή/και οι εργαζόμενοί του δεν ενεργούν με εντιμότητα και αξιοπιστία έναντι των μελών και δικαιούχων αλλά και τρίτων, ή/και κάνουν κατάχρηση του δημόσιου ή ιδιωτικού αξιώματος προς ίδιον όφελος για τον προσπορισμό οικονομικού ή άλλου οφέλους.

Βασικές υποκατηγορίες αυτού του κινδύνου είναι:

θα) Κίνδυνος συμπεριφοράς (πληρότητας και ποιότητας των γνωστοποιήσεων, διαχείριση καταγγελιών/παραπόνων): Ο κίνδυνος εμφάνισης ζημιών για το ταμείο που ενδέχεται να προκύψουν από ανάρμοστη συμπεριφορά ή αναποτελεσματική διαχείριση των σχέσεων με τα μέλη και τους δικαιούχους, με τους αντισυμβαλλόμενους και με άλλες οντότητες του χρηματοπιστωτικού

συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων απάτης ή παραπτώματος που διαπράχθηκαν με δόλο ή από αμέλεια.

θβ) Κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων: κίνδυνος συγκρουόμενων συμφερόντων ή ασυμβίβαστων στις συναλλαγές με τρίτους.

θγ) Κίνδυνοι που σχετίζονται με την πολιτική αποδοχών: ο κίνδυνος να υποστεί ζημίες το ταμείο λόγω μιας πολιτικής αποδοχών που δεν συνάδει με την γενικότερη στρατηγική του, τους στόχους, τις αξίες και τα συμφέροντά του.

3. Το ταμείο οφείλει να μετρά την έκθεση στους επιμέρους κινδύνους του παρόντος άρθρου, λαμβάνοντας υπόψη τους όρους που διέπουν τη λειτουργία του.

4. Για τη μέτρηση της έκθεσης στους επιμέρους κινδύνους του παρόντος άρθρου, το ταμείο οφείλει εκτός της χρήσης ποιοτικών μεθόδων, να προβαίνει σε ποσοτικές εκτιμήσεις. Οι ποσοτικές εκτιμήσεις δύναται να πραγματοποιούνται με βάση σχετικά ιστορικά δεδομένα τα οποία οφείλει να τηρεί ή με μέθοδο προσέγγισης βάσει της δυνητικής ζημίας (Value at risk). Κατά τη μέτρηση της έκθεσης στους εν λόγω κινδύνους λαμβάνονται υπόψη μηχανισμοί μετριασμού τους.

Άρθρο 8

Κίνδυνος Συμμόρφωσης

1. Κίνδυνος συμμόρφωσης είναι ο κίνδυνος εμφάνισης ζημιών λόγω έκθεσης σε νομικές κυρώσεις, οικονομικές καταπτώσεις και λοιπές ζημίες, που προκύπτουν από την αδυναμία του ταμείου να εφαρμόσει πλήρως το σχετικό με την επαγγελματική ασφάλιση νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, καθώς και τις σχετικές πολιτικές του.

2. Στον κίνδυνο συμμόρφωσης και ανάλογα με τις δραστηριότητες του ταμείου, κατατάσσονται ενδεικτικά οι ακόλουθοι κίνδυνοι:

α) Νομικός κίνδυνος: Ο κίνδυνος που περιλαμβάνει πιθανές ζημίες για το ταμείο λόγω εσφαλμένης ερμηνείας, νομικής ενέργειας, νομικής αβεβαιότητας ή νομικής παράλειψης εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας ή δικαστικής διαμάχης του ταμείου με τρίτους.

β) Κίνδυνος αντισυμβαλλομένου: Ο κίνδυνος που προέρχεται από την αθέτηση εκπλήρωσης υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει οι αντισυμβαλλόμενοι προς το ταμείο και μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή κυρώσεων και λοιπών μέτρων σε αυτό για παραβάσεις του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου.

γ) Κίνδυνος έκθεσης σε παράνομες δραστηριότητες: Ο κίνδυνος που αναφέρεται στην πιθανή ζημία για το ταμείο που μπορεί να προκύψει λόγω ακούσιας εμπλοκής του σε δραστηριότητες νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, στη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, καθώς και στην παροχή υπηρεσιών σε άτομα που περιλαμβάνονται σε λίστες κυρώσεων. Επίσης, περιλαμβάνει περιπτώσεις στις οποίες η χρηματοδοτούσα επιχείρηση εμπλέκεται σε παράνομες δραστηριότητες και καταβάλλει εισφορές που προέρχονται από τις δραστηριότητες αυτές στο ταμείο.

Άρθρο 9

Κίνδυνοι συναφείς με τον Λειτουργικό Κίνδυνο – Κίνδυνος φήμης, Στρατηγικός κίνδυνος, Κανονιστικός/πολιτικός κίνδυνος

Κίνδυνοι που δεν εντάσσονται άμεσα στον λειτουργικό κίνδυνο, αλλά είναι παρεμφερείς με αυτόν και εξίσου σημαντικοί είναι, ανάλογα με τις δραστηριότητες του ταμείου, ενδεικτικά οι ακόλουθοι:

1. Κίνδυνος φήμης: κίνδυνος εμφάνισης ζημιών που προκύπτουν όταν βλάπτεται η φήμη του ταμείου. Ο κίνδυνος φήμης μπορεί να προκύψει από οποιονδήποτε λειτουργικό κίνδυνο που πλήττει τη φήμη του ταμείου, πέραν της άμεσης οικονομικής ζημίας για το ταμείο, τα μέλη και τους δικαιούχους. Οι απώλειες που προέρχονται από τον κίνδυνο φήμης μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα και μελλοντικές οικονομικές απώλειες.
2. Στρατηγικός κίνδυνος: Κίνδυνος εμφάνισης ζημιών που προκύπτουν από τις στρατηγικές επιλογές ή αποφάσεις του ταμείου.
3. Κανονιστικός/πολιτικός κίνδυνος: Κίνδυνος εμφάνισης ζημιών που προκύπτουν από δυσμενείς μεταβολές στο κανονιστικό πλαίσιο, εντός του οποίου λειτουργεί το ταμείο είτε από δυσμενείς πολιτικές εξελίξεις εντός ή εκτός της χώρας. Αυτό θα μπορούσε να συνεπάγεται αλλαγή είτε στο γενικό κανονιστικό πλαίσιο που ισχύει για τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης και στις τάσεις εξέλιξης του θεσμού επαγγελματικής ασφάλισης είτε στη σχέση του ταμείου με την Αρμόδια Αρχή ή και τα δύο.

Άρθρο 10

Επενδυτικός κίνδυνος

1. Εντοπισμός κινδύνων

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης διαθέτουν και εφαρμόζουν διαδικασίες, προκειμένου να αναγνωρίζουν τους κινδύνους που εμφανίζουν βέβαιη ή δυνητική συνάφεια με τις επενδύσεις τους. Ειδικότερα, τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης εντοπίζουν με ιδιαίτερη προσοχή γεγονότα ή καταστάσεις που θα μπορούσαν άμεσα ή σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στη βιωσιμότητά τους. Στο πλαίσιο αυτό, συστήνεται η χρήση εσωτερικών αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας, προκειμένου να μειωθεί η αποκλειστική και μηχανιστική στήριξη στις αξιολογήσεις των Οργανισμών Αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας.

2. Ορισμοί

Ως επενδυτικός κίνδυνος ορίζεται:

- α) Ο κίνδυνος μη απόδοσης των επενδύσεων, σύμφωνα με τα αναμενόμενα
- β) ο κίνδυνος απώλειας του επενδυμένου κεφαλαίου.

Ο επενδυτικός κίνδυνος είναι πολλαπλός και διαφέρει ανάλογα με το είδος της επένδυσης. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης είναι υπεύθυνα για τον καθορισμό και την ταυτοποίηση όλων των κινδύνων στους οποίους θα μπορούσαν να είναι εκτεθειμένες οι επενδύσεις τους. Για τον λόγο αυτό, οι εφαρμοζόμενες μέθοδοι προσδιορισμού του επενδυτικού κινδύνου και οι τεχνικές περιορισμού των κινδύνων αναφέρονται στη Δήλωση Αρχών Επενδυτικής Πολιτικής.

3. Ως κυριότεροι επενδυτικοί κίνδυνοι αναφέρονται ενδεικτικά οι ακόλουθοι:

α) Ο κίνδυνος αγοράς προκύπτει από αλλαγές στην τρέχουσα αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων που αποτελούν το χαρτοφυλάκιο του ταμείου εξαιτίας της μεταβλητότητας των αγορών.

Ο κίνδυνος αγοράς μπορεί να υποδιαιρεθεί ενδεικτικά στις ακόλουθες κατηγορίες:

αα) κίνδυνος επιτοκίου

αβ) κίνδυνος κινητών αξιών

αγ) κίνδυνος ακίνητης περιουσίας

αδ) κίνδυνος περιθωρίου

αε) συναλλαγματικός κίνδυνος

αστ) κίνδυνος συγκέντρωσης που σχετίζεται με τη συσσώρευση ανοιγμάτων στον ίδιο εκδότη, στον ίδιο τομέα ή στην ίδια γεωγραφική περιοχή

αζ) κίνδυνος πληθωρισμού

αη) κίνδυνος αποτίμησης.

β) Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος απώλειας ή μεταβολής της χρηματοοικονομικής θέσης του ταμείου εξαιτίας είτε της μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων αντισυμβαλλομένων με τους οποίους συνεργάζεται το ταμείο, είτε των μεταβολών στην πιστοληπτική ικανότητα των εκδοτών τίτλων ή των αντισυμβαλλομένων με τους οποίους συνεργάζονται, είτε γενικότερα, όλων των οφειλετών στους οποίους εκτίθενται οι επενδύσεις τους. Περαιτέρω διακρίνεται κυρίως σε:

βα) κίνδυνο πιστωτικής αθέτησης: αφορά στον κίνδυνο αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει εμπρόθεσμα τις αναληφθείσες υποχρεώσεις του

ββ) κίνδυνο συγκέντρωσης: αφορά στον κίνδυνο που προκύπτει εξαιτίας της συσσώρευσης των επενδύσεων σε έναν αντισυμβαλλόμενο ή σε έναν οργανισμό ή σε μεμονωμένο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

βγ) κίνδυνο χώρας: αφορά στον κίνδυνο που εμφανίζεται όταν ένα κράτος ανακοινώσει στάση πληρωμών, μερική ή ολική.

γ) Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος αδυναμίας του ταμείου να ρευστοποιήσει το σύνολο ή μέρος των επενδύσεων του σε δεδομένη χρονική στιγμή, σε σχέση και με την ωρίμανση των υποχρεώσεων.

δ) Ως κίνδυνος βιωσιμότητας νοείται γεγονός ή περίσταση στον περιβαλλοντικό ή κοινωνικό τομέα ή στον τομέα της διακυβέρνησης (environmental, social and governance risks – ESG risks), που εάν επέλθει θα μπορούσε να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην αξία της επένδυσης.

Ο κίνδυνος αυτός εκδηλώνεται γενικά με τη μορφή παραδοσιακών επενδυτικών κινδύνων, όπως ο κίνδυνος αγοράς, ο πιστωτικός κίνδυνος.

Οι παράγοντες κινδύνων σχετικών με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση ορίζονται:

δα) Κίνδυνος σχετικός με το περιβάλλον (Environmental) όπως κλιματική αλλαγή, βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και θαλάσσιων πόρων, μετάβαση σε κυκλική οικονομία, μείωση παραγωγής αποβλήτων και ανακύκλωση, πρόληψη ρύπανσης, έλεγχος και προστασία υγιών οικοσυστημάτων.

δβ) Κίνδυνος σχετικός με την κοινωνία (Social) όπως ισότητα, κοινωνική συνοχή, κοινωνική ενσωμάτωση και εργασιακές σχέσεις.

δγ) Κίνδυνος σχετικός με τη διακυβέρνηση (Governance) όπως ορθές διοικητικές δομές, σχέσεις εργαζομένων, αμοιβές του σχετικού προσωπικού, φορολογική συμμόρφωση.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης κατά τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων λαμβάνουν υπόψη τους παράγοντες σχετικούς με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση που σχετίζονται

με τα προς επένδυση περιουσιακά στοιχεία και ενσωματώνουν στο σύστημα διαχείρισης κινδύνων τους παράγοντες σχετικούς με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση που σχετίζονται με το επενδυτικό τους χαρτοφυλάκιο. Οι επενδυτικές αποφάσεις για βιώσιμες επενδύσεις λαμβάνονται στο πλαίσιο των κανόνων καλής επιμέλειας.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης επιδεικνύουν ιδιαίτερη μέριμνα στην τήρηση της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν στη δημοσίευση πληροφοριών που αφορούν τις βιώσιμες επενδύσεις. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης εξετάζουν τον αντίκτυπο των παραγόντων σχετικών με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση, σε άλλους κινδύνους, όπως, τον κίνδυνο φήμης, στρατηγικούς και πολιτικούς/κανονιστικούς κινδύνους, τον κίνδυνο συνέχισης της δραστηριότητας, τον αναλογιστικό κίνδυνο.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης εξετάζουν, μεταξύ άλλων, την οικονομική ευρωστία των χρηματοδοτουσών εταιρειών σε σχέση με την έκθεσή τους σε κινδύνους σχετικούς με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση (κίνδυνος χρηματοδότησης), καθώς και τον αντίκτυπο μιας φυσικής καταστροφής στην πιθανότητα θανάτου ή αναπηρίας των μελών του ταμείου (κίνδυνος παραμέτρων).

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης παρακολουθούν σε τακτική βάση και όποτε κρίνεται απαραίτητο, τους κινδύνους που αφορούν παράγοντες σχετικούς με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση, προκειμένου μέσω κατάλληλων καινοτόμων προσεγγίσεων, δεδομένης της διαρκούς εξέλιξής τους, να τους αναγνωρίζουν εγκαίρως ώστε να είναι σε θέση να τους αξιολογήσουν και να εφαρμόσουν κατάλληλες τεχνικές διαχείρισης και μετριασμού τους με διαφανή τρόπο.

Ο κίνδυνος βιωσιμότητας λαμβάνεται υπόψη διακεκριμένα στην κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης διαχείρισης κινδύνων καθώς και όποτε κρίνεται απαραίτητο, από τον υπεύθυνο της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνων.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης δύνανται να μετρούν έμμεσα τον εν λόγω κίνδυνο, όπως με τη χρήση βαθμολογιών σχετικών με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση των εταιρειών στις οποίες επενδύει το ταμείο. Ενδεικτικά, τα στοιχεία αυτά μπορούν να ληφθούν από παρόχους δεδομένων επιδόσεων. Πιο άμεση ποσοτικοποίηση της έκθεσης σε κινδύνους σχετικούς με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση είναι επίσης δυνατή μέσω της ανάλυσης σεναρίων ακραίων καταστάσεων (stress tests).

4. Μέτρηση και αντιμετώπιση κινδύνων.

α) Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης θεσπίζουν και τηρούν κατάλληλες και αποτελεσματικές ρυθμίσεις, διαδικασίες και τεχνικές προκειμένου:

αα) Να υπολογίζουν και να διαχειρίζονται, σε τακτική βάση και όποτε κρίνεται απαραίτητο, τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται ή ενδέχεται να εκτεθεί το υπό διαχείριση χαρτοφυλάκιο τους, και

αβ) να διασφαλίζουν την τήρηση των περιορισμών αναφορικά με τη συνολική έκθεση σε κίνδυνο. Οι εν λόγω ρυθμίσεις, διαδικασίες και τεχνικές ανταποκρίνονται στη φύση, την έκταση και την πολυπλοκότητα των εργασιών του ταμείου και είναι σύμφωνες με το προφίλ κινδύνου τους.

β) Για τους σκοπούς αυτούς, τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα:
 βα) Εφαρμόζουν ρυθμίσεις, διαδικασίες και τεχνικές μέτρησης κινδύνου που διασφαλίζουν ότι οι κίνδυνοι από τις θέσεις που λαμβάνονται και η συμμετοχή τους στο γενικό προφίλ κινδύνου υπολογίζονται βάσει ορθών και αξιόπιστων δεδομένων, και ότι οι ρυθμίσεις, διαδικασίες και τεχνικές μέτρησης κινδύνου τεκμηριώνονται επαρκώς,

ββ) πραγματοποιούν, όπου είναι αναλογικά απαραίτητο, τακτικούς αναδρομικούς ελέγχους (back tests), για να επαναξιολογήσουν την καταλληλότητα των ρυθμίσεων μέτρησης κινδύνων, στις οποίες περιλαμβάνονται προβλέψεις και εκτιμήσεις που βασίζονται σε μοντέλα,

βγ) πραγματοποιούν, όπου είναι αναλογικά απαραίτητο, τακτικούς ελέγχους με προσομοίωση ακραίων καταστάσεων (stress tests) και ανάλυση σεναρίων για την αντιμετώπιση κινδύνων από πιθανές μεταβολές στις συνθήκες της αγοράς, οι οποίες ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στο υπό διαχείριση χαρτοφυλάκιο τους,

βδ) θεσπίζουν και τηρούν τεκμηριωμένο σύστημα εσωτερικών ορίων αναφορικά με τα μέτρα που θα εφαρμόζονται για τη διαχείριση και τον έλεγχο των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένα, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους κινδύνους οι οποίοι ενδέχεται να είναι ουσιαστικοί για το υπό διαχείριση χαρτοφυλάκιο τους, διασφαλίζοντας τη συμφωνία/ συνέπεια με το προφίλ κινδύνου τους,

βε) διασφαλίζουν ότι το εκάστοτε επίπεδο κινδύνου συμφωνεί με το σύστημα καθορισμού των ορίων κινδύνων που προβλέπεται στην περ. βδ), και

βστ) θεσπίζουν και τηρούν κατάλληλες διαδικασίες οι οποίες, σε περίπτωση πραγματικών ή αναμενόμενων παραβάσεων στο σύστημα καθορισμού των ορίων κινδύνων, έχουν ως αποτέλεσμα την έγκαιρη λήψη και εντός των χρονικών περιόδων ανοχής, όπως έχουν καθορισθεί σχετικά από το ταμείο, διορθωτικών μέτρων προς το συμφέρον του ιδίου.

γ) Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης εφαρμόζουν κατάλληλη διαδικασία διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι είναι σε θέση να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους προς τους ασφαλισμένους.

Εφόσον είναι αναλογικά απαραίτητο, τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης πραγματοποιούν ελέγχους με προσομοίωση ακραίων καταστάσεων, με σκοπό την αξιολόγηση του κινδύνου ρευστότητας του υπό διαχείριση χαρτοφυλακίου τους υπό εξαιρετικές συνθήκες.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης διασφαλίζουν ότι το προφίλ ρευστότητας των επενδύσεών τους συμφωνεί με τις υποχρεώσεις προς τους ασφαλισμένους τους, όπως αυτές προβλέπονται στο καταστατικό τους.

5. Υπολογισμός της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης υπολογίζουν τη συνολική έκθεση σε κίνδυνο του χαρτοφυλακίου τους με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

α) λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο αγοράς του υπό διαχείριση χαρτοφυλακίου τους, ή

β) λαμβάνοντας υπόψη την πρόσθετη έκθεση σε κίνδυνο και τη μόχλευση λόγω της χρήσης παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των ενσωματωμένων παραγώγων.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης υπολογίζουν τη συνολική έκθεση σε κίνδυνο σε τακτική βάση και όποτε κρίνεται απαραίτητο, σύμφωνα με όσα συναφώς προσδιορίζονται στις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης δύνανται να υπολογίζουν τη συνολική έκθεση σε κίνδυνο εφαρμόζοντας τη μέθοδο της προσέγγισης βάσει των υποχρεώσεων (commitment approach), τη μέθοδο της προσέγγισης βάσει της δυνητικής ζημίας (value at risk) ή άλλες προηγμένες μεθόδους μέτρησης κινδύνου που κρίνουν κατάλληλες. Ως «δυνητική ζημία» νοείται η μέγιστη αναμενόμενη ζημία σε δεδομένο διάστημα εμπιστοσύνης για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης διασφαλίζουν ότι η μέθοδος που έχουν υιοθετήσει για τον υπολογισμό της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο είναι κατάλληλη, λαμβανομένης υπόψη της επενδυτικής στρατηγικής που εφαρμόζουν, της κατηγορίας και πολυπλοκότητας των παράγωγων

χρηματοπιστωτικών μέσων στα οποία επενδύουν, καθώς και του ποσοστού του χαρτοφυλακίου που επενδύεται σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης ενημερώνουν την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για τη μέθοδο που επιλέγουν για τον υπολογισμό της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο. Σε περίπτωση επιλογής της μεθοδολογίας της δυνητικής ζημίας, το ταμείο τηρεί αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τις πληροφορίες της παρ. 5 του άρθρου 18 της απόφασης 3/645/30.04.2013 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Σε περίπτωση που τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης χρησιμοποιούν τεχνικές και μέσα, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς ή των πράξεων δανεισμού τίτλων, προκειμένου να δημιουργηθεί πρόσθετη μόχλευση ή έκθεση στον κίνδυνο αγοράς, τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης λαμβάνουν υπόψη τις εν λόγω συναλλαγές κατά τον υπολογισμό της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο.

6. Προσέγγιση βάσει της δυνητικής ζημίας.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης υπολογίζουν τη δυνητική ζημία λαμβάνοντας υπόψη τις ακόλουθες παραμέτρους:

- α) Διάστημα εμπιστοσύνης ενενήντα εννέα τοις εκατό (99%) μιας ουράς (one- tailed),
- β) περίοδος διακράτησης ισοδύναμη με έναν (1) ημερολογιακό μήνα,
- γ) πραγματική περίοδος παρατηρήσεων των παραγόντων κινδύνου τουλάχιστον ενός (1) έτους (διακόσιες πενήντα (250) εργάσιμες ημέρες), εκτός και αν μικρότερη περίοδος παρατήρησης δικαιολογείται λόγω σημαντικής αύξησης της μεταβλητότητας της τιμής (για παράδειγμα όταν υφίστανται ακραίες συνθήκες στην αγορά),
- δ) τριμηνιαία ενημέρωση των δεδομένων, ή και συχνότερα όταν οι τιμές της αγοράς υπόκεινται σε σημαντικές αλλαγές,
- ε) υπολογισμός σε τακτική βάση σύμφωνα με όσα συναφώς προσδιορίζονται στις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων.

Κατά τον υπολογισμό της δυνητικής ζημίας θα αναφέρεται το πώς προκύπτουν οι τιμές του ρυθμού απόδοσης (drift) και της πτητικότητας (volatility) του χαρτοφυλακίου. Δηλαδή το κατά πόσο υπολογίζονται ιστορικά για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα του παρελθόντος ή λαμβάνονται αυτούσια από κάποια συγκεκριμένη πηγή.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης δύνανται να χρησιμοποιήσουν διαφορετικό διάστημα εμπιστοσύνης και/ή περίοδο διακράτησης, από τα αναφερόμενα ανωτέρω στις περιπτώσεις α) και β), υπό την προϋπόθεση ότι το διάστημα εμπιστοσύνης δεν είναι κάτω από ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) και η περίοδος διακράτησης δεν υπερβαίνει τον έναν (1) ημερολογιακό μήνα, ή διαφορετική μέθοδο υπολογισμού, εφόσον ανακοινώνεται στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και αιτιολογείται επαρκώς.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δύναται με απόφασή της να εξειδικεύει περαιτέρω κάθε λεπτομέρεια ή τεχνικό θέμα σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 11 **Αναλογιστικός Κίνδυνος**

1. Ως Αναλογιστικός (ασφαλιστικός) κίνδυνος ορίζεται ο κίνδυνος η επέλευση του οποίου ενδέχεται να υπονομεύσει την εκπλήρωση βραχυπρόθεσμων ή/και μακροπρόθεσμων δεσμεύσεων

του Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης ή/και τη βιωσιμότητά του είτε λόγω επιλογής αναλογιστικών μοντέλων/μεθοδολογιών είτε λόγω δυσμενούς μεταβολής από το επίπεδο, την τάση ή τη μεταβλητότητα των παραμέτρων που λαμβάνονται υπόψη σε αναλογιστικές εκτιμήσεις.

2. Η εκτίμηση της απαιτούμενης εισφοράς, οι εκτιμήσεις που αφορούν τεχνικές προβλέψεις, οι εκτιμήσεις εξέλιξης των μεγεθών του συνταξιοδοτικού προγράμματος συμπεριλαμβανομένων και των εκτιμήσεων εξέλιξης των σχετικών συνταξιοδοτικών παροχών πραγματοποιούνται λαμβάνοντας υπόψη μια ομάδα κινδύνων. Ανάλογα με τις δραστηριότητες του ταμείου και τη φύση των κινδύνων που αναλαμβάνονται, αυτοί εξετάζονται ενδελεχώς, καθώς ενδέχεται να επιφέρουν δυσμενείς μεταβολές στις εν λόγω εκτιμήσεις. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι κίνδυνοι:

α) Κίνδυνος εκτίμησης απαιτούμενης εισφοράς, δηλαδή ο κίνδυνος να αποδειχθεί ανεπαρκής η εκτίμηση για το ύψος της απαιτούμενης εισφοράς για τις προβλεπόμενες παροχές.

β) Κίνδυνος των τεχνικών προβλέψεων, δηλαδή ο κίνδυνος να αποδειχθεί ανεπαρκής, είτε λόγω του επιλεχθέντος μοντέλου/μεθοδολογίας είτε λόγω των επιλεγθεισών παραδοχών, το ύψος των τεχνικών προβλέψεων που σχηματίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του ταμείου και αφορούν υποχρεώσεις προς τα μέλη και τους δικαιούχους παροχών.

γ) Κίνδυνος προεξοφλητικού επιτοκίου, δηλαδή ο κίνδυνος από τον οποίο μπορεί να προκύψει δυσμενής μεταβολή από το επίπεδο, την τάση ή τη μεταβλητότητα του επιτοκίου που έχει ληφθεί υπόψη στις αναλογιστικές εκτιμήσεις των βραχυπρόθεσμων ή/και μακροπρόθεσμων δεσμεύσεων του Τ.Ε.Α.

δ) Κίνδυνος πληθωρισμού, δηλαδή ο κίνδυνος από τον οποίο μπορεί να προκύψει δυσμενής μεταβολή από το επίπεδο, την τάση ή τη μεταβλητότητα του πληθωρισμού που έχει ληφθεί υπόψη στις εκτιμήσεις.

ε) Κίνδυνος θνησιμότητας, δηλαδή ο κίνδυνος από τον οποίο μπορεί να προκύψει δυσμενής μεταβολή από το επίπεδο, την τάση ή τη μεταβλητότητα των ποσοστών θνησιμότητας που έχουν ληφθεί υπόψη στις εκτιμήσεις.

στ) Κίνδυνος μακροβιότητας, δηλαδή ο κίνδυνος από τον οποίο μπορεί να προκύψει δυσμενής μεταβολή από το επίπεδο, την τάση ή τη μεταβλητότητα του προσδόκιμου ζωής που έχει ληφθεί υπόψη στις εκτιμήσεις.

ζ) Κίνδυνος ανικανότητας-νοσηρότητας, δηλαδή ο κίνδυνος από τον οποίο μπορεί να προκύψει δυσμενής μεταβολή από το επίπεδο, την τάση ή τη μεταβλητότητα των ποσοστών ανικανότητας-νοσηρότητας που έχουν ληφθεί υπόψη στις εκτιμήσεις.

η) Κίνδυνος παροχών, δηλαδή ο κίνδυνος από τον οποίο μπορεί να προκύψει δυσμενής μεταβολή από το επίπεδο, την τάση ή τη μεταβλητότητα της συχνότητας ή/και της σφοδρότητας των ασφαλισμένων κινδύνων που έχουν ληφθεί υπόψη στις εκτιμήσεις.

θ) Κίνδυνος επιβαρύνσεων, δηλαδή ο κίνδυνος από τον οποίο μπορεί να προκύψει δυσμενής μεταβολή από το επίπεδο, την τάση ή τη μεταβλητότητα των επιβαρύνσεων που έχουν ληφθεί υπόψη στις εκτιμήσεις.

ι) Κίνδυνος συνδεδεμένος με τη συμπεριφορά των μελών, δηλαδή ο κίνδυνος από τον οποίο μπορεί να προκύψει δυσμενής μεταβολή από το επίπεδο, την τάση ή τη μεταβλητότητα των παραμέτρων που αφορούν τις πρόωρες αποχωρήσεις ή/και τις διαγραφές μελών που έχουν ληφθεί υπόψη στις εκτιμήσεις.

ια) Κίνδυνος δεδομένων, δηλαδή ο κίνδυνος από τον οποίο μπορεί να προκύψει αστοχία στις εκτιμήσεις, λόγω ελλιπών ή/και ακατάλληλων δεδομένων.

3. Πέραν των προαναφερομένων κινδύνων, για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του ταμείου απαιτείται η ενδεδειγμένη εξέταση και αντιμετώπιση επιπλέον κινδύνων, ανάλογα με τη δραστηριότητά του. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι κίνδυνοι:

α) Κίνδυνος χρηματοδότησης υποχρεώσεων, δηλαδή ο κίνδυνος να μειωθεί η χρηματοδότηση του συνταξιοδοτικού προγράμματος βραχυπρόθεσμα ή/και μακροπρόθεσμα.

β) Κίνδυνος κάλυψης τεχνικών προβλέψεων, δηλαδή ο κίνδυνος αδυναμίας κάλυψης των τεχνικών προβλέψεων με επαρκή και κατάλληλα περιουσιακά στοιχεία.

γ) Κίνδυνος που σχετίζεται με τις δαπάνες, δηλαδή ο κίνδυνος να υπονομευθεί η βιωσιμότητα/φερεγγυότητα του ταμείου από μια απότομη αύξηση των λειτουργικών δαπανών, ιδιαίτερα όταν τον κίνδυνο αυτό φέρουν οι ασφαλισμένοι.

δ) Κίνδυνος ίδιας κράτησης, δηλαδή ο κίνδυνος να υπονομευθεί η βιωσιμότητα/φερεγγυότητα του ταμείου λόγω επιλογής κράτησης του συνόλου ή μέρους κινδύνου.

4. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης διασφαλίζουν ότι για τη διαχείριση των κινδύνων της παρ. 2, ανάλογα με τη φύση αυτών που έχουν αναληφθεί, προσδιορίζονται μέθοδοι αξιολόγησής τους, ποιοτικές ή/και ποσοτικές και πραγματοποιούνται τακτικά τουλάχιστον τα εξής:

α) Για τον κίνδυνο εκτίμησης απαιτούμενης εισφοράς, κατά την εκτίμησή της και πριν από την οριστικοποίησή της, πραγματοποιούνται έλεγχοι επάρκειάς της.

β) Για τον κίνδυνο επιτοκίου προεξόφλησης πραγματοποιούνται σενάρια ευαισθησίας.

γ) Για τον κίνδυνο πληθωρισμού πραγματοποιούνται σενάρια ευαισθησίας παρόμοια με αυτά για τον κίνδυνο επιτοκίου προεξόφλησης.

δ) Για τους κινδύνους θνησιμότητας, μακροβιότητας, ανικανότητας-νοσηρότητας πραγματοποιούνται δυσμενή σενάρια.

ε) Για τον κίνδυνο τον συνδεδεμένο με τη συμπεριφορά των μελών πραγματοποιούνται δυσμενή σενάρια, με βάση ευνοϊκά δικαιώματα των ασφαλισμένων που περιλαμβάνονται στους όρους των καταστατικών.

στ) Για τον κίνδυνο των επιβαρύνσεων και των δεδομένων πραγματοποιούνται δυσμενή σενάρια, ανάλογα του κινδύνου που φέρει το ταμείο.

ζ) Για τους κινδύνους χρηματοδότησης υποχρεώσεων, κάλυψης τεχνικών προβλέψεων, τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δαπάνες, με τις διακυμάνσεις του πληθυσμού και με τις επιλογές μελών πραγματοποιούνται έλεγχοι ακραίων καταστάσεων (stress test).

5. Υπολογισμός της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης υπολογίζουν τη συνολική έκθεση σε κίνδυνο σε τακτική βάση και όποτε κρίνεται απαραίτητο, σύμφωνα με όσα συναφώς προσδιορίζονται στις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης δύνανται να υπολογίζουν τη συνολική έκθεση σε κίνδυνο εφαρμόζοντας τη μέθοδο της προσέγγισης βάσει της δυνητικής ζημίας (value at risk) ή άλλες προηγμένες μεθόδους μέτρησης κινδύνου που κρίνουν κατάλληλες. Ως «δυνητική ζημία» νοείται η μέγιστη αναμενόμενη ζημία σε δεδομένο διάστημα εμπιστοσύνης για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης διασφαλίζουν ότι η μέθοδος που έχει υιοθετήσει για τον υπολογισμό της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο είναι κατάλληλη, λαμβανομένης υπόψη της στρατηγικής που εφαρμόζουν, της κατηγορίας και πολυπλοκότητας των κινδύνων.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης ενημερώνουν την Εθνική Αναλογιστική Αρχή για τη μέθοδο που επιλέγουν για τον υπολογισμό της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο. Σε κάθε περίπτωση οι επιμέρους μέθοδοι επιμέτρησης κινδύνων και η μέθοδος υπολογισμού της συνολικής έκθεσης στον κίνδυνο πρέπει είναι συνεπείς.

Σε κάθε περίπτωση και ιδιαίτερα μετά από κάθε σημαντική εξέλιξη που επηρεάζει τον αναλογιστικό κίνδυνο πραγματοποιούνται σενάρια ακραίων καταστάσεων (stress test).

Για την αντιμετώπιση του κινδύνου επάρκειας των τεχνικών προβλέψεων, τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης δύνανται στις εκτιμήσεις των τεχνικών προβλέψεων να λαμβάνουν υπόψη τους περιθώριο κινδύνου, εκτιμώντας τις οικονομικές και αναλογιστικές παραδοχές με σύνεση.

6. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης παρακολουθούν στενά την αναλογιστική τεχνικοοικονομική δομή τους, ώστε να διασφαλίζεται η συνολική συνοχή μεταξύ των καταστατικών δεσμεύσεων, της Δήλωσης Αρχών Επενδυτικής πολιτικής και των λοιπών κανονισμών και βασικών εγγράφων.

Άρθρο 12

Συγχρονισμός Ενεργητικού-Παθητικού (Asset Liability Management-ALM)

1. Ο κίνδυνος συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού ορίζεται ως ο κίνδυνος έλλειψης αντιστοίχισης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Για την επαρκή προστασία των δικαιωμάτων των μελών και των δικαιούχων, τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης οφείλουν να επιλέγουν περιουσιακά στοιχεία, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και την εκτιμώμενη διάρκεια των υποχρεώσεών τους προς τα μέλη και τους δικαιούχους παροχών.

2. Ο συγχρονισμός ενεργητικού - παθητικού είναι η διαδικασία ταυτόχρονης και ενοποιημένης διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων του ταμείου, ώστε να επιτευχθεί η αντιστοίχισή τους. Με τη διαδικασία αυτή, συνεχώς διαμορφώνονται, εφαρμόζονται, παρακολουθούνται και αναθεωρούνται στρατηγικές που αφορούν τη σχέση των υποχρεώσεων προς τα μέλη και τους δικαιούχους παροχών με τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν αυτές τις υποχρεώσεις, με σκοπό την επίτευξη οικονομικών στόχων και με βάση ένα δεδομένο σύνολο ανοχών κινδύνου και περιορισμών. Βασικός στόχος της διαδικασίας συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού είναι η διαχείριση και ο μετριασμός των κινδύνων που σχετίζονται με την έλλειψη αντιστοίχισης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, αλλά και η επίτευξη των οικονομικών στόχων του ταμείου.

3. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης οφείλουν να προβαίνουν στη διαδικασία συγχρονισμού ενεργητικού παθητικού και να διασφαλίζουν τον συγχρονισμό ενεργητικού - παθητικού, στο μέτρο του ευλόγως προβλεπτού, πραγματοποιώντας την επιλογή και τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων με βάση τις υποχρεώσεις τους. Η διαδικασία συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα μεθόδων και τεχνικών που αποσκοπούν στη διασφάλιση της ισορροπίας μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων του ταμείου και στη βελτιστοποίηση της κατανομής περιουσιακών στοιχείων.

4. Τα δύο βασικά στοιχεία της διαδικασίας συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού είναι η μέτρηση της έκθεσης σε κίνδυνο και η διαχείριση της έκθεσης σε κίνδυνο, που καθοδηγείται από τη διάθεση ανάληψης κινδύνου.

α) Η μέτρηση της έκθεσης σε κίνδυνο πραγματοποιείται με υπολογισμό της ευαισθησίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στις μεταβολές των χρηματοοικονομικών και δημογραφικών μεταβλητών με τη χρήση παραδοσιακών μετρήσεων συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού.

β) Η διαχείριση της έκθεσης σε κίνδυνο περιλαμβάνει τη διαμόρφωση και την εκτέλεση στρατηγικών συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού, λαμβάνοντας υπόψη την ανοχή στον κίνδυνο και τα σχετικά καθορισμένα όρια.

Στο πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού, ανάλογα με τη φύση των κινδύνων που έχουν αναληφθεί, περιλαμβάνονται οι υποκατηγορίες του επενδυτικού και του αναλογιστικού κινδύνου, που σχετίζονται με τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις. Η μέτρηση της έκθεσης σε κίνδυνο και ο αντίκτυπος των πιθανών στρατηγικών συγχρονισμού ενεργητικού-παθητικού λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο του ταμείου γνωρίζει και κατανοεί πλήρως την έκθεση στον κίνδυνο και τις αβεβαιότητες που σχετίζονται με τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις προς τα μέλη και τους δικαιούχους παροχών και συνεπώς οφείλει να διασφαλίζει ότι υφίστανται οι βασικές προϋποθέσεις για την αποτελεσματική διαδικασία συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού, συμπεριλαμβανομένης μιας οργανωτικής δομής που υποστηρίζει την εκτέλεση της διαδικασίας αυτής.

6. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης συντάσσουν έκθεση συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού τουλάχιστον κάθε έτος, και χωρίς καθυστέρηση μετά από κάθε σημαντική εξέλιξη που επηρεάζει τους παράγοντες που εξετάζονται στη διαδικασία συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού. Η έκθεση περιλαμβάνει την ημερομηνία εκτιμήσεων, την περιγραφή του χαρτοφυλακίου περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που εξετάστηκαν, τις εξελίξεις στο χρηματοοικονομικό και δημογραφικό περιβάλλον, τη μεθοδολογία μέτρησης της έκθεσης σε κίνδυνο που εφαρμόστηκε, τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων, τα μέτρα διαχείρισης της έκθεσης σε κίνδυνο. Στην έκθεση συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού αναφέρονται οι ενδεχόμενες αναντιστοιχίες ταμειακών εισροών και εκροών τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, η μέτρηση του κινδύνου ρευστότητας και σαφής εκτίμηση για τον τρόπο που αυτός επηρεάζει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του ταμείου. Σε κάθε περίπτωση η έκθεση συγχρονισμού ενεργητικού παθητικού υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο προς έγκριση.

7. Η ετήσια έκθεση της παρ. 6 υποβάλλεται στην Αρμόδια Αρχή εγκεκριμένη από το Διοικητικό Συμβούλιο, αναθεωρημένη σε περίπτωση σημαντικής εξέλιξης που επηρεάζει τους παράγοντες που εξετάζονται στη διαδικασία συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού, καθώς και εκτάκτως, ιδίως σε περιπτώσεις που απαιτείται για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 46 του ν. 5078/2023 (Α' 211), ή και όποτε ζητηθεί από την Αρμόδια Αρχή, όπως σε περιπτώσεις αναπροσαρμογής παροχών ή/και εισφορών.

Άρθρο 13**Περαιτέρω διατάξεις για την εφαρμογή του άρθρου 12**

1. Οι εκτιμήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 12 πραγματοποιούνται είτε μέσω ντετερμινιστικής προσομοίωσης, είτε μέσω στοχαστικής προσομοίωσης, λαμβάνοντας υπόψη τις δραστηριότητες του ταμείου καθώς και την αρχή της αναλογικότητας.

2. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης ορίζουν ομάδα εργασίας, η οποία αναλαμβάνει την υποχρέωση της παρακολούθησης και αξιολόγησης της υλοποίησης της διαδικασίας συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού ανάλογα με τις δραστηριότητές τους. Η ομάδα αυτή αποτελείται από στελέχη ή/και συνεργάτες του ταμείου που γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά τόσο των περιουσιακών στοιχείων όσο και των υποχρεώσεων προς τα μέλη και τους δικαιούχους παροχών και κατ' ελάχιστον από τον Διαχειριστή Κινδύνων, τον υπεύθυνο της αναλογιστικής λειτουργίας και από ένα μέλος της Επενδυτικής Επιτροπής. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης από την ομάδα εργασίας υποβάλλονται προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο του ταμείου.

Άρθρο 14**Κίνδυνος ρευστότητας – Σχέδια ρευστότητας**

1. Ο κίνδυνος ρευστότητας για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης ορίζεται ως ο κίνδυνος ανεπάρκειας ταμειακών διαθέσιμων ή/και εκποίησης περιουσιακών στοιχείων με δυσμενή αποτελέσματα ή/και αδυναμίας εκποίησης περιουσιακών τους στοιχείων για την κάλυψη των εν γένει οικονομικών υποχρεώσεών τους σε μετρητά, είτε υπό τις τρέχουσες συνθήκες ή σε συνθήκες πίεσης. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης διασφαλίζουν ότι υφίστανται διαδικασίες για την εφαρμογή της εγκεκριμένης πολιτικής διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο αυτών.

2. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης προβαίνουν σε ολοκληρωμένες προβλέψεις ταμειακών ροών, παρακολουθώντας τις αναντιστοιχίες ταμειακών εισροών και εκροών τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, καθώς και διενεργούν σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress tests) και ανάλυση σεναρίων για την αντιμετώπιση κινδύνων από πιθανές μεταβολές στις συνθήκες της αγοράς, οι οποίες ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομική τους κατάσταση.

3. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης συντάσσουν σχέδιο ρευστότητας ανάλογο με τη φύση των κινδύνων που έχουν αναληφθεί, τακτικά ή χωρίς καθυστέρηση μετά από κάθε σημαντική εξέλιξη που έχει αντίκτυπο στους παράγοντες που επηρεάζουν τη ρευστότητα, στο οποίο περιλαμβάνονται όλες οι προβλεπόμενες εισροές και εκροές, περιλαμβανομένων των αποτελεσμάτων της έκθεσης συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού και πιθανών λοιπών προβλεπόμενων εισροών και εκροών, όπως ενδεικτικά αυτές που προκύπτουν από μοντέλα αναδρομικών ελέγχων (back test) και αυτές που αφορούν υποχρεώσεις σε τρίτους. Στα σχέδια ρευστότητας, επίσης περιλαμβάνονται σενάρια ευαισθησίας και αποτελέσματα σεναρίων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress tests),

καθώς και μέτρα αντιμετώπισης πιθανής επέλευσης του κινδύνου ρευστότητας. Το σχέδιο ρευστότητας υποβάλλεται ηλεκτρονικά στην Αρμόδια Αρχή μετά από αίτημά της.

Άρθρο 15

Κίνδυνοι Τεχνολογίας, Πληροφορικής, Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και Ασφάλειας

Τα Τ.Ε.Α υποχρεωτικής ασφάλισης διαχειρίζονται επαρκώς τους κινδύνους τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και ασφάλειας και προς τούτο, αναπτύσσουν αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων τεχνολογίας πληροφορικής/επικοινωνιών και ασφάλειας στο πλαίσιο του συστήματός τους διαχείρισης κινδύνων.

Άρθρο 16

Παρακολούθηση και Αναφορά κινδύνων -Μητρώο Κινδύνων - Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων

1. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης διαθέτουν αποτελεσματικές διαδικασίες παρακολούθησης και αναφοράς της διαχείρισης των κινδύνων. Στο πλαίσιο αυτό, τηρούν Μητρώο Κινδύνων, στο οποίο καταγράφονται όλοι οι κίνδυνοι, συμπεριλαμβανομένων και των υποκινδύνων στους οποίους είναι ή θα μπορούσαν να είναι εκτεθειμένα.

Το Μητρώο Κινδύνων επικαιροποιείται και ενημερώνεται σε συνεχή βάση, ώστε να αποτυπώνονται με συνέπεια και σαφήνεια οργανωμένες και συγκεντρωμένες πληροφορίες, σχετικά με την καταγραφή, την ανάλυση, την αντιμετώπιση και την κατάσταση των κινδύνων.

2. Το Μητρώο Κινδύνων περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) Την περιγραφή του κάθε κινδύνου και υποκινδύνων,
- β) τη διαβάθμιση του επιπέδου των κινδύνων, με βάση την πιθανότητα έλευσής τους και τον αντίκτυπό τους στο ταμείο και διαγραμματική απεικόνιση αυτών (Πίνακας Αξιολόγησης Κινδύνων-risk matrix),
- γ) τη μέθοδο μέτρησης και αξιολόγησης του κάθε κινδύνου (ποσοτική ή/και ποιοτική),
- δ) τους τρόπους αντιμετώπισης του κάθε κινδύνου, τις διαδικασίες ελέγχου και τυχόν μηχανισμούς μετριασμού του,
- ε) το πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή τη μονάδα που εισφέρει κίνδυνο ή που εμπλέκεται στο σύστημα διαχείρισης κινδύνων και οι αρμοδιότητες του οποίου συνδέονται άμεσα με τον έλεγχο και την αντιμετώπιση του κάθε κινδύνου. Ενδεικτικά, αναφέρονται τα μέλη διοίκησης, τα πρόσωπα που ασκούν βασικές λειτουργίες στο ταμείο, τα πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί εξωτερικά μια λειτουργία ή δραστηριότητά του, τα πρόσωπα που στελεχώνουν τα όργανα του ταμείου και οι αρμόδιοι υπάλληλοί του.

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο του ταμείου ενημερώνεται τουλάχιστον, ανά εξάμηνο, σχετικά με την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Διαχείρισης Κινδύνων, μέσω της Έκθεσης Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία καταρτίζεται από το πρόσωπο ή την οργανωτική μονάδα που ασκεί τη λειτουργία της διαχείρισης κινδύνων και υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο.

4. Η Έκθεση Διαχείρισης κινδύνων περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστο, τα ακόλουθα:

- α) Τη χαρτογράφηση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται το ταμείο, όπως αυτοί έχουν κατηγοριοποιηθεί και περιγραφεί στην Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων, περιλαμβανομένων και των υποκινδύνων και τη διαβάθμισή τους ανά επίπεδο κινδύνου,
 - β) τη μεθοδολογία μέτρησης ανά κίνδυνο/υποκίνδυνο, επισημαίνοντας τυχόν αλλαγές σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση,
 - γ) την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της μέτρησης κάθε κινδύνου/υποκινδύνου και της αξιολόγησής τους με βάση την οποία έχει προκύψει η διαβάθμισή τους,
 - δ) τα μέτρα που εφαρμόζονται για την αντιμετώπιση του κάθε κινδύνου/υποκινδύνου (μετριασμό τους) και απεικόνιση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξής του,
 - ε) τον βαθμό στον οποίο τηρήθηκαν τα όρια ανοχής κινδύνου ανά κίνδυνο/υποκίνδυνο που τέθηκαν στην πολιτική διαχείρισης κινδύνων και τις διαδικασίες ή τα μέτρα που πρέπει να αναπτυχθούν σε περίπτωση υπέρβασης αυτών,
 - στ) τις διαδικασίες που εφαρμόστηκαν ανά κίνδυνο/υποκίνδυνο για τη διαχείριση καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων,
 - ζ) την αξιολόγηση της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο σύμφωνα με την πολιτική διαχείρισης κινδύνων, αποτυπωμένη και με τον αντίστοιχο πίνακα αξιολόγησης κινδύνων και τα συγκριτικά αποτελέσματα σε σχέση με την προηγούμενη υποβληθείσα έκθεση,
 - η) τα συμπεράσματα της έκθεσης στα οποία περιλαμβάνονται ο βαθμός στον οποίο επιτεύχθηκαν οι στόχοι που τέθηκαν στη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων και η αξιολόγηση της επάρκειας του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, των μεθόδων και των διαδικασιών για τη μέτρηση και την παρακολούθησή τους, και προτάσεις βελτίωσης.
- Τα αναφερόμενα στο α) παρουσιάζονται σε εισαγωγική ενότητα της έκθεσης, τα αναφερόμενα από β) έως και στ) παρουσιάζονται ανά βασική κατηγορία κινδύνων του άρθρου 5 σε πέντε (5) ξεχωριστές ενότητες. Στη συνέχεια ακολουθεί ενότητα με τα αναφερόμενα στο ζ) και ενότητα με τα αναφερόμενα στο η).

Άρθρο 17

Ιδία Αξιολόγηση Κινδύνων (Own Risk Assessment - ORA)

1. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης διενεργούν και τεκμηριώνουν την Ιδία Αξιολόγηση Κινδύνων, στους οποίους εκτίθενται ή μπορεί να εκτεθούν στο πλαίσιο του βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου σχεδιασμού των δραστηριοτήτων τους και οι οποίοι μπορεί να έχουν αντίκτυπο στην ικανότητά τους να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους. Η Ιδία Αξιολόγηση Κινδύνων λαμβάνεται υπόψη στις στρατηγικές αποφάσεις του ταμείου.

2. Η Ιδία Αξιολόγηση Κινδύνων αποτελεί διαδικασία η οποία αναδεικνύει την ίδια οπτική του κάθε ταμείου σχετικά με το προφίλ κινδύνου του, τα χρηματοδοτικά εργαλεία και λοιπά μέσα που διαθέτει για την αντιμετώπιση των κινδύνων αυτών. Η Ιδία Αξιολόγηση Κινδύνων συμβάλλει στην κατανόηση των κινδύνων που είναι εκτεθειμένο το ταμείο και οδηγεί στη λήψη σχετικών ορθολογικών αποφάσεων.

3. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης ενσωματώνουν στη λειτουργία τους τη διαδικασία Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων, με σκοπό τη διαπίστωση ότι οι στρατηγικές αποφάσεις τους οδηγούν στο επιθυμητό αποτέλεσμα, συνεκτιμώντας τους κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένα ή/και μελλοντικά μπορεί να εκτεθούν, καθώς και τις συνέπειες από την επέλευση αυτών των κινδύνων. Η ανάπτυξη της διαδικασίας αυτής καθιερώνει τον διάλογο εντός του ταμείου και συγχρόνως διευκολύνει στη λήψη αποφάσεων.

4. Η Ιδία Αξιολόγηση Κινδύνων διενεργείται τουλάχιστον κάθε τρία (3) έτη ή χωρίς καθυστέρηση μετά από κάθε σημαντική αλλαγή στα χαρακτηριστικά κινδύνου του ταμείου ή του προγράμματος συνταξιοδοτικών παροχών το οποίο διαχειρίζεται.

5. Η Ιδία Αξιολόγηση Κινδύνων περιλαμβάνει τη διεξαγωγή συνδυασμένων τεχνικών, ανάλογων με το μέγεθος, τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του ταμείου προκειμένου να εντοπιστούν, να αξιολογηθούν και να διαχειριστούν βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα οι υφιστάμενοι και οι επερχόμενοι κίνδυνοι σε περιοδική βάση εξετάζοντας την εμπειρία από τις αποφάσεις και τα μέτρα που έχουν ληφθεί και παρέχει με βάση την εμπειρία, πληροφορίες για μελλοντικές αποφάσεις και ενέργειες.

6. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης οφείλουν να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν γραπτώς τεκμηριωμένη πολιτική σε σχέση με τη διεξαγωγή της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων, η οποία περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

- α) Προβλεπόμενη ημερομηνία για τη διεξαγωγή της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων,
- β) Επισκόπηση όλων των κινδύνων που αξιολογούνται στο πλαίσιο της διαδικασίας της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων, η οποία περιλαμβάνει τόσο ποσοτικοποιήσιμους όσο και μη ποσοτικοποιήσιμους κινδύνους με τη χρήση υφιστάμενων πληροφοριών σε λοιπά έγγραφα διακυβέρνησης, καθώς και από το μητρώο κινδύνων,
- γ) Βασικές πληροφορίες σχετικά με το προφίλ των κινδύνων του ταμείου, όπως:
 - γα) στόχοι κινδύνου,
 - γβ) διάθεση ανάληψης κινδύνου και όρια ανοχής κινδύνου,
 - γγ) εξέταση της δομής των μελών σε σχέση με τους κινδύνους του ταμείου,
 - γδ) χρονικός ορίζοντας που λαμβάνεται υπόψη σε σχέση με βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους κινδύνους,
 - γε) απαιτήσεις χρηματοδότησης, εάν υπάρχουν, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής του σχεδίου ανάκαμψης, κατά περίπτωση,
 - γστ) λοιπές πληροφορίες, όπως η εξωτερική ανάθεση βασικών λειτουργιών και άλλων δραστηριοτήτων και συναφείς συγκρούσεις συμφερόντων,
 - γζ) αναφορά σε λοιπά έγγραφα, τα οποία είναι απαραίτητα ή χρήσιμα για την ερμηνεία της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων, όπως, πολιτική διαχείρισης κινδύνων.
- δ) Περιγραφή των προτύπων και απαιτήσεων σχετικά με την ποιότητα δεδομένων, των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή της αξιολόγησης κινδύνου, κάνοντας διάκριση, εάν υπάρχει, μεταξύ των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των βραχυπρόθεσμων κινδύνων και των μεθόδων για την αξιολόγηση των μακροπρόθεσμων κινδύνων. Εφόσον υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στις μεθόδους ή/και στις παραμέτρους που χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων από την τελευταία αξιολόγηση, αιτιολογούνται και αναλύεται ο

αντίκτυπος από τις αλλαγές αυτές κατά τη διεξαγωγή της επόμενης Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων (αναθεώρηση πολιτικής Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων).

ε) Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο η διαδικασία της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων ενσωματώνεται στη λειτουργία και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του ταμείου, συμπεριλαμβανομένης σαφούς αναφοράς των μελών διοίκησης που εμπλέκονται στη διαδικασία της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων και στη λήψη αποφάσεων, καθώς και σαφούς αναφοράς των ευθυνών των εν λόγω προσώπων σε σχέση με την Ιδία Αξιολόγηση Κινδύνων.

στ) Περιγραφή:

στα) των μηχανισμών αναπροσαρμογής και ασφάλειας, όπως μείωση παροχών, υποστήριξη εκ μέρους του εργοδότη, αύξηση των εισφορών των εργαζομένων, σχέδιο προστασίας συντάξεων,

στβ) των τυχόν τεχνικών μετριασμού του κινδύνου, όπως αντασφάλιση, χρήση παραγώγων,

στγ) της λειτουργίας των μηχανισμών, συμπεριλαμβανομένων των περιστάσεων στις οποίες μέσω αυτών ενδέχεται να μετριαστούν συγκεκριμένοι κίνδυνοι για το ταμείο ή/και για τα μέλη και τους δικαιούχους του,

στδ) των αλληλεπιδράσεων μεταξύ αυτών των μηχανισμών και το τελικό αναμενόμενο αποτέλεσμα όσον αφορά τους κινδύνους και τις χρηματοδοτικές ανάγκες του ταμείου,

στε) του βαθμού στον οποίο απονεμόμενες συνταξιοδοτικές παροχές δύνανται να μειωθούν και υπό ποιες προϋποθέσεις.

ζ) Περιγραφή των πιθανών λόγων και συνθηκών επανάληψης της διαδικασίας Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων πρωθύστερα της καθορισμένης ημερομηνίας για τη διεξαγωγή της, όπως νέες κανονιστικές απαιτήσεις, αλλαγή των στόχων κινδύνου, αλλαγή της διάθεσης ανάληψης κινδύνων ή των ορίων ανοχής κινδύνου, αλλαγή όρων που διέπουν το πρόγραμμα συνταξιοδοτικών παροχών, αλλαγή της επενδυτικής πολιτικής και των επενδυτικών στόχων, αλλαγή των εξωτερικών συνεργατών που έχουν αναλάβει σημαντικές δραστηριότητες/λειτουργίες του ταμείου, αλλαγή στον τρόπο χρηματοδότησης του ταμείου, αλλαγή στο προφίλ κινδύνου ενός συγκεκριμένου προγράμματος συνταξιοδοτικών παροχών, οργανωτικές αλλαγές του ταμείου που επιφέρουν ουσιώδεις αλλαγές στο προφίλ κινδύνου του, αλλαγή στους όρους λειτουργίας του, εξωτερικοί παράγοντες ή γεγονότα.

7. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης, όταν διενεργείται Ιδία Αξιολόγηση Κινδύνων, συντάσσουν έκθεση η οποία περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

α) Ημερομηνία ολοκλήρωσης ή περίοδος αναφοράς της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων, ημερομηνία έγκρισης των αποτελεσμάτων της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων και πεδίο εφαρμογής της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων.

β) Πέντε ενότητες για τις εκτιμήσεις σχετικά με τις βασικές κατηγορίες κινδύνων που αναφέρονται στο άρθρο 5. Στην κάθε ενότητα από αυτές περιλαμβάνεται επισκόπηση της αξιολόγησης, με βάση το μέγεθος, τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του ταμείου και την πολιτική Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων, των υποκατηγοριών εκάστης βασικής κατηγορίας κινδύνων με υποστηρικτικές εξηγήσεις και ερμηνεία των αποτελεσμάτων ανά υποκίνδυνο.

γ) Ενότητα για την εκτίμηση κινδύνου εξόδων, η οποία περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης σχετικά με τον κίνδυνο οι αναμενόμενες εισφορές που προορίζονται για την κάλυψη λειτουργικών εξόδων να υπολείπονται των αναμενόμενων λειτουργικών εξόδων, λαμβάνοντας υπόψη μελλοντικές εξελίξεις, με επεξηγήσεις και ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

δ) Ενότητα για τις εκτιμήσεις σχετικά με τον κίνδυνο συγκέντρωσης, με σαφείς επεξηγήσεις και ερμηνεία αποτελεσμάτων.

ε) Ενότητα για τις εκτιμήσεις σχετικά με τον συγχρονισμό ενεργητικού - παθητικού και ενότητα για τις εκτιμήσεις σχετικά με τον κίνδυνο της ρευστότητας του ταμείου για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του, με υποστηρικτικές εξηγήσεις και ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

στ) Ενότητα που περιλαμβάνει προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων, σενάρια ακραίων καταστάσεων (stress test) και αντίστροφες δοκιμές που πραγματοποιούνται από το ταμείο προκειμένου να αξιολογείται η ανθεκτικότητά του έναντι αρνητικών γεγονότων, σε βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βάση.

ζ) Ενότητα με τα αποτελέσματα της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων, στην οποία περιλαμβάνονται κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

ζα) Σχετικό πλαίσιο για την ερμηνεία των αποτελεσμάτων της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων, ήτοι εκτίμηση του αντίκτυπου τυχόν σημαντικών αλλαγών στις μεθόδους ή/και τις παραμέτρους που χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων σε σχέση με την προηγούμενη αξιολόγηση και αξιολόγηση ζητημάτων ποιότητας δεδομένων που προέκυψαν κατά τη διεξαγωγή της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων, εφόσον προκύπτουν.

ζβ) Ερμηνεία των αποτελεσμάτων της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων σε σχέση με τη χρηματοδοτική πολιτική του ταμείου και από την οπτική γωνία των μελών και των δικαιούχων, σε σχέση με:

ζβα) Την επισκόπηση όλων των μετρήσιμων αποτελεσμάτων της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων, με υποστηρικτικές επεξηγήσεις, που επιτρέπουν την πλήρη κατανόηση και την κατάλληλη ερμηνεία των αποτελεσμάτων και αιτιολόγηση για τυχόν διαφορές μεταξύ των αποτελεσμάτων της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων και των αναφερομένων στα υποβαλλόμενα έγγραφα με βάση τη νομοθεσία (όπως οικονομικές καταστάσεις, πίνακες επενδύσεων), όσον αφορά την αποτίμηση και τη χρηματοδότηση.

ζββ) Την περιγραφή του εάν τα αποτελέσματα της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων θα οδηγήσουν σε αναθεώρηση και αλλαγή της χρηματοδοτικής πολιτικής του ταμείου και, κατά περίπτωση, του σχεδίου ανάκαμψης.

ζβγ) Την εννοιολογική περιγραφή των αποτελεσμάτων της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων όσον αφορά τους κινδύνους από την οπτική γωνία των μελών και των δικαιούχων.

ζγ) Περιγραφή τυχόν μελλοντικών ουσιωδών αλλαγών στο προφίλ κινδύνου του ταμείου από την υιοθέτηση της πολιτικής Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων:

ζγα) Εκτίμηση του αντίκτυπου των ουσιωδών αλλαγών στο προφίλ κινδύνου του ταμείου στην χρηματοδοτούσα επιχείρηση, στα μέλη και στους δικαιούχους με διάκριση μεταξύ βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων κινδύνων.

ζγβ) Ποιοτική αξιολόγηση της εξάρτησης και της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών ασφάλειας και οποιωνδήποτε άλλων τεχνικών μετριασμού του κινδύνου που διαθέτει το ταμείο, με διάκριση μεταξύ βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων κινδύνων.

Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης κατά την αξιολόγηση κινδύνων, όταν δεν καθίσταται δυνατόν να προβούν σε μεθόδους από τις οποίες να προκύπτουν ποσοτικοποιημένα αποτελέσματα, αποτυπώνουν στην έκθεση Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων την εκτίμηση της πιθανότητας να συντρέξουν οι κίνδυνοι αυτοί, καθώς και τη σχετική σφοδρότητα, με τη χρήση διπλής διαβάθμισης του επιπέδου των κινδύνων, με βάση αφενός την πιθανότητα έλευσής τους (συχνότητα), αφετέρου τον αντίκτυπό τους (σφοδρότητα) στο ταμείο.

η) Ενότητα με διορθωτικές ενέργειες και αποφάσεις του ταμείου μετά την ολοκλήρωση της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων, στην οποία παρέχονται συνολικά συμπεράσματα της Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων για το μέλλον με βάση την εμπειρία, συμπεριλαμβανομένης δήλωσης σχετικά με την

αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης κινδύνου. Ενδεικτικά στοιχεία που δύνανται να συμπεριλαμβάνονται στα συμπεράσματα, είναι:

ηα) Η επάρκεια των παραμέτρων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων ή/και της αξιολόγησης κινδύνου.

ηβ) Η επάρκεια των αναλογιστικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των τεχνικών προβλέψεων.

ηγ) Η επάρκεια των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των βραχυπρόθεσμων κινδύνων/χρηματοδοτικών αναγκών.

Επιπλέον, στην περίπτωση που στα συμπεράσματα της έκθεσης καταδεικνύονται αποκλίσεις από τα όρια ανοχής κινδύνου, καταγράφονται τα μέτρα που θα εφαρμόσει το ταμείο προκειμένου να διορθώσει τις αποκλίσεις αυτές καθώς και χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους.

Άρθρο 18

Υποβαλλόμενα στοιχεία στην Αρμόδια Αρχή

1. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης υποβάλλουν ηλεκτρονικά σε τακτική βάση στην Αρμόδια Αρχή:

α) Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων: Η τακτικά υποβαλλόμενη ανά τριετία Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων εγκρίνεται και υποβάλλεται στην Αρμόδια Αρχή εντός ενός (1) μηνός από τη λήξη της προηγούμενης.

β) Έκθεση συγχρονισμού ενεργητικού - παθητικού, έως και την 30η Ιουνίου, ετησίως.

γ) Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων, σε ετήσια βάση, έως και την 31η Μαρτίου, με ημερομηνία αναφοράς την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους.

δ) Έκθεση Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνων έως και την 30η Ιουνίου, ανά τριετία.

2. Οι ανωτέρω πολιτικές και εκθέσεις ως και κάθε αναθεώρησή τους αποστέλλονται στην Αρμόδια Αρχή με επιμέλεια του αρμόδιου οργάνου, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία λήψης της σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης.

3. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης υποβάλλουν στην Αρμόδια Αρχή ενδιάμεσες εκθέσεις, καθώς και το σχέδιο ρευστότητας, οποιαδήποτε στιγμή κατόπιν αιτήματός της.

Άρθρο 19

Μεταβατικές Διατάξεις

1. Τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης υποχρεούνται εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας να υποβάλουν στην Αρμόδια Αρχή την Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων με βάση τις διατάξεις της παρούσας.

2. Οι Εκθέσεις Διαχείρισης Κινδύνων, μέχρι την έγκριση της αναπροσαρμοσμένης πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, υποβάλλονται στα Διοικητικά Συμβούλια και στην Αρμόδια Αρχή, σύμφωνα

με την πολιτική που εφάρμοζαν τα Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας.

3. Κατά την πρώτη υποβολή στην Αρμόδια Αρχή, οι εκθέσεις που προβλέπονται στις περ. β), γ) και δ) της παρ.1 του άρθρου 18 της παρούσας έχουν ημερομηνία αναφοράς την 31^η/12/2025.

Άρθρο 20
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ANNA ΕΥΘΥΜΙΟΥ